

Eierstyring og verdiskapende innovasjon

Er eierne og styret viktige for bedriftens evne til lønnsom investering og vekst? Resultatene fra dette prosjektet tyder på at svaret er ja. Våre studier av norske og amerikanske børsnoterte selskaper over drøye ti år viser nemlig at eierstyring påvirker både de beslutningene selskapet tar og hvilken lønnsomhet det oppnår. Jo mer aktiv eierstyringen er i amerikanske industriselskaper, desto bedre greier selskapene å skreddersy realinvesteringene til markedsmulighetene. God eierstyring er derfor god samfunnsøkonomi fordi den gjør investeringene mer effektive i den enkelte bedrift. Mens dette resultatet trolig er i tråd med de flestes forventninger, avviker andre funn atskillig fra populæroppfatningen. Det viser seg eksempelvis at selv om den største eieren i et norsk børsnotert selskap er mer langsiktig enn de andre eierne, forsvinner den største eieren fra selskapet etter omtrent tre år i gjennomsnitt. Tålmodig eierskap er derfor unntaket og ikke regelen. Langsiktig eierskap kan dessuten være dårlig eierskap i den forstand at selskaper med langsiktige eiere gjennomgående har lavere lønnsomhet enn andre. Unntaket er der største eier er en person eller et utenlandsk selskap, hvor vi finner en moderat positiv sammenheng mellom selskapets verdiskapningsevne og eierskapets varighet. Hovedmønsteret tilsier likevel at den allmenne skepsisen til det kortsiktige eierskapet er like feilplassert som hyllesten til det langsiktige. Vi finner også at de mest lønnsomme norske selskapene har de minst politiske korrekte styrene. Styret i slike selskaper er nemlig typisk dominert av eierne og ikke av andre interessenter. Det er avhengig snarere enn uavhengig av selskapets ledelse gjennom at daglig leder har stemmerett, og ved at øvrige styremedlemmer har tette bånd til ledelsen. Styremedlemmene i lønnsomme selskaper har dessuten andre styreverv å skjøtte, og styret er homogent snarere enn heterogent gjennom å ha lav kjønnsblanding og få ansatterepresentanter. Resultatene fra dette prosjektet og reaksjonen på dem tyder på at eierstyring er et område hvor interessen fra samfunnets side er stor, men faktabasert kunnskap liten.